Svar på skriftligt spörsmål om de arbetslösas lika rätt till skyddat belopp i samband med utkomstskydd för arbetslösa

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 186/2016 rd undertecknat av riksdagsledamot Annika Lapintie /vänst:

> *Vilka åtgärder vidtar regeringen för att garantera att det skyddade beloppet i utkomstskyddet för arbetslösa förverkligas på lika villkor för alla arbetslösa oberoende av bostadsbidragssystemet,*
>
> *ämnar regeringen ändra lagen så att förvärvsinkomstavdraget också gäller bostadsbidraget för pensionstagare och*
>
> *ämnar regeringen återinföra den rätt personer som får bostadsbidrag för pensionstagare har att byta till allmänt bostadsbidrag i situationer där detta är ett bättre alternativ för klienten?*

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:
Syftet med bostadsbidraget är att sänka boendeutgifterna för pensionstagare med låga inkomster och komplettera tryggandet av den grundläggande försörjningen i fråga om dem som har liten pension. Syftet med det allmänna bostadsbidraget är att minska låginkomsttagarnas boendeutgifter och garantera en skälig boendenivå. Allmänt bostadsbidrag kan betalas till hushåll med låga inkomster som bor i Finland. Som hushåll räknas personer som stadigvarande bor i samma bostad.
Från och med början av 2014 föreskrevs ett skyddat belopp på 300 euro i arbetslöshetsför-månerna. En arbetslös som får jämkad arbetslöshetsförmån kan tjäna 300 euro i månaden utan att det minskar på hans eller hennes arbetslöshetsförmån. Målet med ändringen är att sporra arbetslösa att ta emot också kortvarigt arbete och deltidsarbete.
Föregående regering fattade i mars 2014 ett strukturpolitiskt beslut, till följd av vilket det infördes en bestämmelse i lagen om allmänt bostadsbidrag (938/2014) om ett förvärvsinkomstavdrag från och med den 1 september 2015. Enligt bestämmelsen drar man av 300 euro i månaden från varje hushållsmedlems sammanlagda löneinkomster och inkomster från företagsverksamhet när man beräknar beloppet av det allmänna bostadsbidraget. Förvärvsinkomstavdraget är personligt, det vill säga det görs separat för varje hushållsmedlem. Avdraget kan göras på löneinkomst, på inkomst av näringsverksamhet eller på inkomst av jordbruk. Syftet med förvärvsinkomstavdraget är att sänka tröskeln för att ta emot arbete och öka sysselsättningen.
Lagen om bostadsbidrag för pensionstagare (571/2007) innehåller inte samma bestämmelse om förvärvsinkomstavdrag som finns i lagen om allmänt bostadsbidrag. Inkomsterna för en person som får bostadsbidrag för pensionstagare och inkomsterna för dennes make, maka eller sambo påverkar bostadsbidragets belopp dock bara om de blir fortlöpande. Inkomster anses i allmänhet vara fortlöpande om de har influtit under minst sex månader. Inkomster som inte är fortlöpande men som återkommer

årligen beaktas också i beloppet för bostadsbidraget för pensionstagare.
I det skriftliga spörsmålet låter man förstå att vissa av dem som får bostadsbidrag fortfarande har rätt att välja mellan de två olika bostadsbidragssystemen. Så är dock inte fallet längre. Före 2015 fick alla barnfamiljer som fick bostadsbidrag för pensionstagare samt hushåll som inte bildas av makar eller sambor och där någon av medlemmarna inte hade rätt till bostadsbidrag för pensionstagare välja det fördelaktigare alternativet av det allmänna bostadsbidraget och bostadsbidrag för pensionstagare. Efter de lagändringar som trädde i kraft i början av 2015 be-stäms bostadsbidragstagarens rätt till förmånen utifrån de villkor som fastställs i lagen. För-månstagaren har inte längre rätt att välja vilket av bostadsbidragen han eller hon eventuellt får. Gifta par och sambopar som bor på tu man hand har inte heller tidigare haft rätt att välja, utan de har alltid omfattats av bostadsbidraget för pensionstagare om någon av dem eller båda har varit pensionärer.
Man har däremot försökt underlätta sysselsättningen av invalid- och sjukpensionärer genom olika åtgärder.
Genom lagen om främjande av sjukpensionärers återgång i arbete (738/2009), som trädde i kraft vid ingången av 2010, utvidgades möjligheten att lämna invalid- och sjukpension vilande så att den även omfattar invalidpensioner enligt arbetspensionslagarna och tidsbestämda sjukpensioner enligt folkpensionslagen. Lagen tillämpas också på garantipensioner som beviljats som invalid- eller sjukpension. En invalid- eller sjukpension kan ligga vilande i minst tre månader och högst två år. Sjukpension enligt folkpensionslagen (568/2007) lämnas vilande då en persons arbetsinkomster överstiger 743,84 euro i månaden (2016 års indexnivå). Om den som får invalidpension enligt arbetspensionslagarna förvärvsarbetar och inkomsterna för detta arbete överstiger både gränsen på 743,84 euro i månaden och utgör 40 procent för en person med invalidpension och 60 procent för en person med partiell invalidpension av den stabiliserade genomsnittliga inkomsten för tiden innan arbetsoförmågan började, ska utbetalningen av invalidpensionen efter meddelande från pensionstagaren eller på pensionsanstaltens initiativ avbrytas och pensionen lämnas vilande.
Under den tid som invalid- eller sjukpensionen är vilande stöds personen i sitt förvärvsarbete genom handikappbidrag med högsta belopp för personer över 16 år enligt lagen om handikapp-bidrag (570/2007). Stödets belopp är 420,51 euro per månad 2016. Ett villkor för utbetalning av handikappbidrag är att alla pensioner som personen har beviljats ligger vilande samtidigt. Dessutom förutsätts det att personen omedelbart före det att invalid- och sjukpensionen lämnats vilande har fått vårdbidrag för pensionstagare.
Om en person direkt innan invalid- ock sjukpensionen lämnades vilande erhöll bostadsbidrag för pensionstagare, betalas bidraget så länge villkoren för bostadsbidrag uppfylls i övrigt, även om invalid- och sjukpension inte betalas under den tid pensionen ligger vilande.
Ett av regeringens huvudmål är att sporra till arbete på olika sätt. Ett spetsprojekt i regerings-programmet är att främja sysselsättningen av partiellt arbetsföra personer, förebygga arbetso-förmåga och förbättra arbetsmöjligheterna för partiellt arbetsföra personer. I spetsprojektet ut-reds hur invalidpension och förvärvsinkomster kan passa ihop så att det alltid lönar sig ekono-miskt att ta emot arbete.

Helsingfors 22.4.2016

Social- och hälsovårdsminister Hanna Mäntylä